

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chioreana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Hașegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Victoria“, „Vlădeasa“ și „Zlăgheana“.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul III.

Sibiu, 30 Martie 1901.

Nr. 12.

Problemele Reformei Băncilor.

— Escomptul. —

Intre afacerile *active* ale băncilor noastre, *adeacă* între acelea la cari institutelor de bani figurează ca *creditori*, ramul cel mai de frunte este escomptul, care în proporțiune cu celelalte afaceri active ocupă aproape același loc ca și depozitele între ramurile pasive.

Prin urmare, din punctul de vedere al activelor lor, băncile noastre în general au caracterul *băncilor de escompt*.

În *teorie* deci organizațiunea institutelor noastre de credit corespunde baselor principiale, pe cari ele au fost înființate, încât față cu ramul principal de afaceri pasive (depozitele), caracterizat în primul rând prin mobilitate, am instituit și în afacerile active un ram de aceeași întindere (escomptul), caracterizat și el tot prin realizabilitate în termen scurt.

Dar băncile sunt instituțiuni cu mențiuni pur *practică*, cari nu pot fi conduse după teorii abstracte, și astfel nu ne putem mulțami numai cu observarea platonice a formulilor dogmatice, ci avem să cercetăm cu toată rigoarea, dacă organizațiunea lor corespunde ori nu și în *realitate* deoparte trebuințelor noastre adevărate, și de altă parte exigențelor unei administrațiuni financiare raționale.

Ce privesc partea d'ântii a chestiunii, nu putem suprima părerea noastră, că între stările și împrejurările economice, în cari trăiesc astăzi poporul nostru, escomptul la nici un cas nu poate fi forma cea mai corespunzătoare pentru satisfacerea trebuințelor sale de credit. *Cambia* este produsul și creatura unui stadiu mai înaintat de cultură și dezvoltare economică, decât acela în care se află poporul român din această țeară, și prin urmare la noi lipsesc încă condițiunile prea-

labile pentru ca *cambia* să poată circula cu aceeași înlesnire și cu aceleași rezultate mulțămitoare ca la alte popoare mai înaintate. Suntem nu numai prea neversăți pe teren economic-financiar, pentru a putea usa cu destulă pricepere și rutină de această formă de credit, ci suntem deocamdată încă și aproape exclusiv un element *agricol*, lipsit de comerț și industrie, care se poate folosi de credit *productiv*, de regulă numai pentru investițiuni agricole ce nu se rentează în termen scurt și sunt legate prin natura lor de o amortizare în timp mai îndelungat.

De aici urmează, că până când poporul nostru nu va face mai multă școală economică, până când conceptele lui asupra ordinii și punctualității, și cunoștințele lui în materie legală vor rămâne în cadrele înguste de astăzi, și nu va îmbrățișa și ramuri de ale activității economice, în cari să se poată folosi și de credit productiv cu termen scurt, — va trebui ca și băncile noastre să caute alte forme mai puțin riguroase și mai corespunzătoare scopului și împrejurărilor pentru satisfacerea trebuințelor de credit ale clientelei lor. Și că în anumite condițiuni vor putea găsi asemenea forme de credit, fără a se pune în contrarietate cu cerințele impuse de natura afacerilor lor pasive, — vom arăta la locul seu, când vom vorbi despre împrumuturile hipotecare.

Considerând aici stările astfel după cum ele de fapt există, are să ne preocupe partea a doua a chestiunii, anume împrejurarea, dacă escomptul băncilor noastre nu numai în *teorie*, ci și în *realitate* reprezintă ori nu o plasare mobilă a capitalului administrat de ele.

Credem că toți aceia, cari au avut ocaziune a cunoaște mai de aproape materialul de cambii din portofoliile băncilor noastre, și au urmărit cu atențiune condițiunile și modalitățile în cari se regulează și replătesc la

noi împrumuturile cambiale, vor sci, că partea preponderantă a cambiilor escomptate, la tot casul cel puțin $\frac{3}{4}$ ale portfoliului, nu se achită la scadență cu numărar, ci se replătesc în rate mici și după multe prolongiri abia în timp de 3—5 ani, încât nici chiar în cas de extremă necesitate nu s'ar pute realiza și preface în numărar la scadență ori în termen scurt, fără a nimici partea cea mai mare a debitorilor.

Stând lucrurile astfel, credem că în comparație cu termenele scurte de replătire ale depozitelor, cea mai mare parte a escomptului nostru nu mai poate fi considerat ca o plasare mobilă de capital.

Se impun deci și cu privire la escompt măsuri temeinice pentru mobilizarea cel puțin în parte a capitalului plasat în acest ram activ de afaceri, pentru ca să putem întâmpina cu succes greutățile ce eventual ni s'ar pute crea prin absoluta mobilitate a pasivelor noastre.

Pentru atingerea acestui scop credem că s'ar pute lucra cu prospecte de reușită în două direcțiuni diferite, și anume:

a) prin reducerea treptată și proporționată a escomptului de cambii despre cari se scie a priori, că nu se vor achita în termen relativ scurt, și prin *convertirea* acestor pretențiuni în împrumuturi hipotecare realizabile pe calea cesiunii, și

b) prin rezervarea unei părți considerabile a capitalului disponibil, exclusiv numai pentru *escomptarea* — fie chiar cu un etalon mai redus — *de atari cambii, cari să întrunească toate cautelele și cerințele legale și usuale observate la instituttele mari financiare*, pentru-ca în cas de necesitate să poată fi reescomptate fără nici o greutate.

Ce privesce modalitatea d'ântii, ea — după cum am spus deja — va fi tractată când vom vorbi despre împrumuturile hipotecare, iar referitor la modalitatea a doua credem că ne vom pute orienta mai bine, dacă vom trece în revistă normele principale ce le observă la escompt banca de emisiune a țării, și după exemplul ei și celelalte instituttele mari financiare.

La escomptarea de cambii au să fie decidoare următoarele trei considerațiuni:

- a) exactitatea formală,
- b) bonitatea, și
- c) natura cambiei.

Ce privesce înainte de toate *exactitatea formală* a cambiilor, ea este pe deplin determinată în legea cambială, interpretată în chestiuni dubioase prin decisiunile forurilor judecătorești superioare.

Însă aceste norme legale la băncile noastre nu sunt observate cu destulă rigoare, și astfel portfoliile lor conțin un număr mare de *cambii cu defecte formale*, cari se pot valida pe cale judecătorească numai cu ajutorul unor probe speciale și pe calea unei proceduri mai greoaie, din care cauză instituttele mari de regulă se vîd îndemnate a refusa escomptarea lor. Asemenea cambii neputându-se astfel preface în numerar cu destulă înlesnire, înceată a fi plasări mobile.

La acest loc vom aminti și cambiile cu caventi (*Bürgschaftswchsel*), cari chiar și dacă sunt redigiate fără defecte de formă, — nu au forma usitată pentru cambii comerciale, și din aceasta cauză de asemenea sunt adese refuzate la ghișeurile băncilor mari.

Aceste cambii, cari în privința proteștului sunt scutite de normele mai riguroase sub cari cad cambiile comerciale, au devenit la noi cele mai usitate, și nu fără motiv sunt de preferit când e vorba de clientela *țerănească*. Dar în vederea greutăților ce întâmpină reescomptarea acestor cambii, băncile noastre ar trebui să insiste cel puțin la împrumuturile mai mari și față cu clientela de inteligență mai superioară, pentru observarea formelor usitate la cambii comerciale, și mai ales la această parte a portfoliului, rezervată pentru procurarea de numărar în timpuri mai critice, ar trebui să grijească, ca la redigiarea cambiilor să se observe formele legale cu toată rigoarea posibilă și să se evite ori-ce defecte de formă.

Referitor la a doua considerațiune: *bonitatea* cambiei, avem puțin de observat, deoarece ea se impune prin însași natura lucrului și va fi de apreciat din cas în cas după starea și împregiurările debitorilor.

Ce privesce însă al treilea moment, anume *natura* cambiei, banca de emisiune și preste tot băncile mari își impun considerațiuni speciale, cari la noi adeseori sunt trecute cu vederea, și astfel merită a fi remarcate aici.

Chemarea instituttelor mari financiare aduce cu sine, ca la aprediarea unei cambie prezentate pentru escomptare, să nu se restringă numai la examinarea bonității, ci să considere și împregiurarea, dacă cambia de sub întrebare a purces ori nu *dintr'o afacere efectivă* — fie această comercială, industrială ori chiar agricolă, — despre care să se poată presupune, că se va realiza la scadența cambiei, ori cel puțin în termen relativ scurt, și astfel să se poată *aștepta cu siguranță rescumpărarea cambiei în un timp determinat*. Numai asemenea cambii pot fi considerate — strict

luat — capabile de portfoliul de bancă („bank-fähig“), și în totdeauna vor fi preferite față cu cambiile create anume pentru usarea de credit („Geldbeschaffungswechsel“), cari de multe ori sunt lipsite de ori ce basă solidă.

În legătură cu aceste considerațiuni principale ce ni-se impun pentru asigurarea unei mai mari mobilități a capitalurilor plasate în escomptul băncilor noastre, credem la loc și de importanță a remarca pe scurt și punctele de vedere, din cari vor fi aprețiate și judecate băncile noastre în calitatea de debitori cambiali îndată-ce firma lor va figura pe o cambie prezentată spre escomptare la ghișeurile institutelor mari financiare.

Creditul unei bănci se stabilește de regulă pe baza bilanțului ultim, considerându-se în primul rând *averea proprie* (capitalul social vărsat și fondurile de rezervă) și *mobilitatea plasării* acesteia. Capitalul *străin*, administrat de bancă (depositele, etc.), nu influențează asupra mărimii creditului. Pe rând se vor considera apoi: încrederea ce o merită conducătorii institutului, mobilitatea și realizabilitatea activelor, întinderea în care se folosește banca de reescompt, starea și calitatea efectelor proprii și în fine condițiunile în cari organele de control ale institutului își fac datoria.

Din aceste vedem, că creditul băncilor noastre depinde chiar dela acele momente, asupra căror insistă proiectele de reformă ce le discutăm. Ori-ce îmbunătățire vom realiza în direcțiunile arătate, va fi deci totodată și un nou moment pentru întărirea creditului nostru și prin aceasta pentru asigurarea și consolidarea organizațiunii noastre financiare.

Valutele.

© Sub terminul „*valută*“ înțelegem monetele de aur și argint, precum și biletele de Stat și de bancă. Toate monetele, fără excepțiune, au o *valoare pari*, bazată pe conținutul metalic al monetei, dela care apoi se derivă *valoarea de curs*.

Valoarea pari nu este supusă la fluctuațiuni (variațiuni), bazată fiind pe valoarea internă, pe conținutul de metal nobil al monetei, care ar pute suferi schimbări în prețul metalelor nobile. Valoarea de curs însă se acomodează principiului general economic: *oferțului și cererii*.

Monetele de aur, fiind tare usate (tocite în urma circulațiunii, etc.), sunt supuse la un anumit scădemânt (rabat), așa numit „*manco*“, între marginile ficșate prin usanță; despre aceste însă vom vorbi cu altă ocaziune.

Încât privește biletele de Stat și de bancă, vătămăte (deteriorate) cu intențiune sau întâmplător, atât Statele cât și băncile de emisiune au anumite dispoșițiuni, prin cari se fixează prețul unui atare bilet, precum și locul unde se poate realiza (valora).

Sciind, că partea cea mai mare a publicului nostru n'are cunoștință de aceste dispoșițiuni, credem a face un bun serviciu, ocupându-ne în acest articol cu stipulațiunile referitoare la biletele deteriorate, din Austro-Ungaria.

Atât biletele de Stat, cât și cele de bancă din emisiunile mai nouă, sunt imprimate pe hârtie fără marcă (Wasserdruck), dar cu tipar dublu, adică pe o parte cu text germân, iar pe cealaltă cu text maghiar. Vom întrelăsa însă a face o descriere mai amănunțită, fiind-că pentru ajungerea scopului nostru va fi de ajuns, dacă vom cunoaște dimensiunile fiecărui soi de bilete, și cu aceasta ne vom ocupa mai la vale.

Bilete vătămăte sau deteriorate, în sensul dispoșițiunilor din patrie, sunt acelea, cărora le lipsesc una sau mai multe părți constitutive, fiind ele rupte, tăiate, arse, carbonisate, roase, sau nimicite prin putredire; precum și acelea la cari părțile rupte sau sfîrticate sunt lipite cu hârtie dură și netransparentă, astfel că nu se poate controla, dacă părțile astfel cârpite lipsesc cu totul sau numai în parte. Acele părțicele, cari lipsesc total, sau cari în urma lipirii cu hârtie netransparentă nu sunt evidente, sunt supuse la un scădemânt din valoarea nominală a biletului. Acest scădemânt, sau bonificare în favorul Statului sau a băncii de emisiune, este ușor de calculat pe baza tabelelor ce ne-am propus de a le reproduce.

Atât biletele de stat, cât și cele de bancă, rupte sau sfîrticate, se vor lipi deci numai cu hârtie fină satinată, sau cu alte materii transparente, astfel ca să se poată constata fără ori-ce dubietate, dacă părțile rupte nu lipsesc și sunt veritabile.

Vătămările produse prin frecare, acide, etc. numai pe o față a biletului, sunt supuse la același scădemânt, ca și cum părțile astfel atacate ar lipsi cu totul.

Deteriorarea biletului de stat sau de bancă, cauzată prin scriere sau stampigliare, este privită ca o deteriorare intenționată, și în cazul acesta va fi mai consult, să se îndepărteze marginea (margo) biletelor astfel diformate, fiindcă acestea vor fi tractate ca și celelalte părți ale biletului. Taxarea sumei de bonificat pentru părți ce lipsesc din marginea (banda) biletului, se face în modul, că se iau în socoteală atâtea jumătăți de pătrate, câte pătrate întregi lipsesc sau sunt vătămăte.

În genere însă atunci se fac bonificări, sau subtrageri din nominalul biletului, când lipsesc cel puțin o jumătate de pătrat.

La oficiile de cassă ale statului, precum și la Banca austro-ungară, notele se măsura prin rețele (rociuri) de sirmă în mărimea biletului, care este împărțit în pătrate prin linii orizontale și verticale, după

cum vom vedé la fig. I. și II. Pe aceste rețele se așază bancnota. Numérul de pătrate ce lipsesc, se multiplică cu taxa fixată pentru un pătrat, și astfel se află mărimea sumei de bonificat. Părțile ce lipsesc și cari zac între punctele de atingere dintre două sau mai multe pătrate ale rețelei nu sunt a se taxa cu suma ce ar fi să se bonifice după singuraticele pătrate, ci cu suma ce ar corespunde tuturor părțicelelor ce lipsesc, luate într'un singur plan. Biletele roase sau în parte nimice prin foc, vor trebui să se înainteze la forul suprem pentru fixarea scădéméntului, unde în cazul cel mai favorabil, se va pretinde rebonificarea speselor de manipulațiune și fabricare.

Oficiile de cassă ale Băncii austro-ungare sunt îndreptățite a răscumpăra astfel de bilete defectuoase, numai dacă mărimea părților ce lipsesc nu trece peste granița fixată în special pentru fie-care categorie de bancnote. Dacă lipsa trece peste această graniță, biletele se vor înainta la Direcțiunea Băncii

austro-ung. din Viena pentru măsurarea sumei de bonificat. Bancnotele găurite cum și acelea din cari sunt tăiate fășii sau cari sunt compuse din două sau mai multe fășii, se primesc spre schimbare (pe calea rebonificării) numai în cazul când nu există suspițiune de înșelătorie sau furt. Pentru cazul că cei interesați nu sunt mulțamiți cu suma lichidată, biletele se vor înainta în stare negăurită, la cassa centrală din Viena pentru definitivă măsurare, și numai după aceea se va lichida plata la cassa unde ele au fost prezentate. În dată ce interesatul a primit suma lichidată, afacerea este definitiv încheiată, și nu se mai admite recurs.

Mărimea biletelor de Stat și de bancă, de aceeași categorie diferă adeseori cu câțiva milimetri, și această diferență provine de acolo, că coalele tipărite nu se taie una câte una, ci în pachete mai mari, prin ce ușor se întâmplă, că coalele de desubt se urnesc puțin din loc. Prin aceasta se esplică împrejurarea, că biletele nouă n'au în totdeauna aceeași mărime.

Biletele de Stat de 5 fl. v. a.

Fig. I.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	10 f										1
2											2
3											3
4											4
5											5
6											6
7											7
8											8
9											9
10											10

Emisiunea din 1 Octombrie 1881, cu data 1 Ianuarie 1881.

Mărimea biletului: 140 milimetri lățime, 94 milimetri înălțime.

Impărțit în 100 pătrate, bonificarea pentru un pătrat 10 fl.

Biletele de stat à 5 fl. intenționat deteriorate, nu se primesc la cassele statului și la oficii drept plată, ci sunt a se înainta ministrului de finanțe c. r. din Viena spre schimbare, pre lângă bonificarea speselor de tipar și manipulațiune, calculate cu 10 f de piesă.

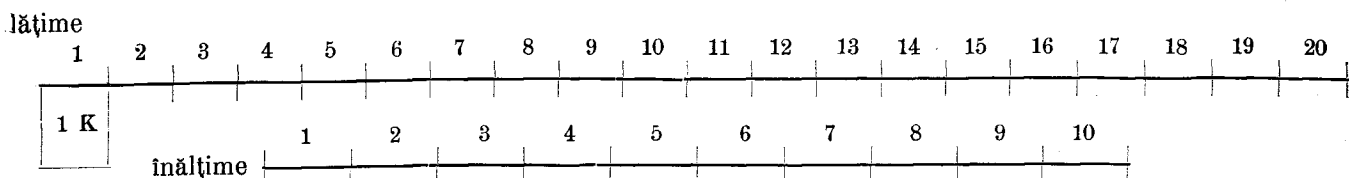
Bilete din cari s'au tăiat fășii sau sunt compuse din două sau mai multe fășii, se vor taxa la fel (fie fășiiile în lung sau lat) cu cel puțin o coroană.

Biletele de Stat à fl. 50*.

Emisiunea: din 23 Maiu 1884 cu data 1 Ianuarie 1884.

Mărimea biletului: 170 mm. lățime, 110 mm. înălțime.

*) Pentru cruțarea spațiului am reprodus în întregime numai biletele de Stat de fl. 5, și cele de bancă de fl. 10 și K 20. La celelalte vom da în mărimea adevărată numai lățimea și înălțimea împărțită, pe basa căreia fiecare își va pute face figura.

Impărțirea în 200 pătrate, pentru fie-care bonifi-care de 1 coroană.

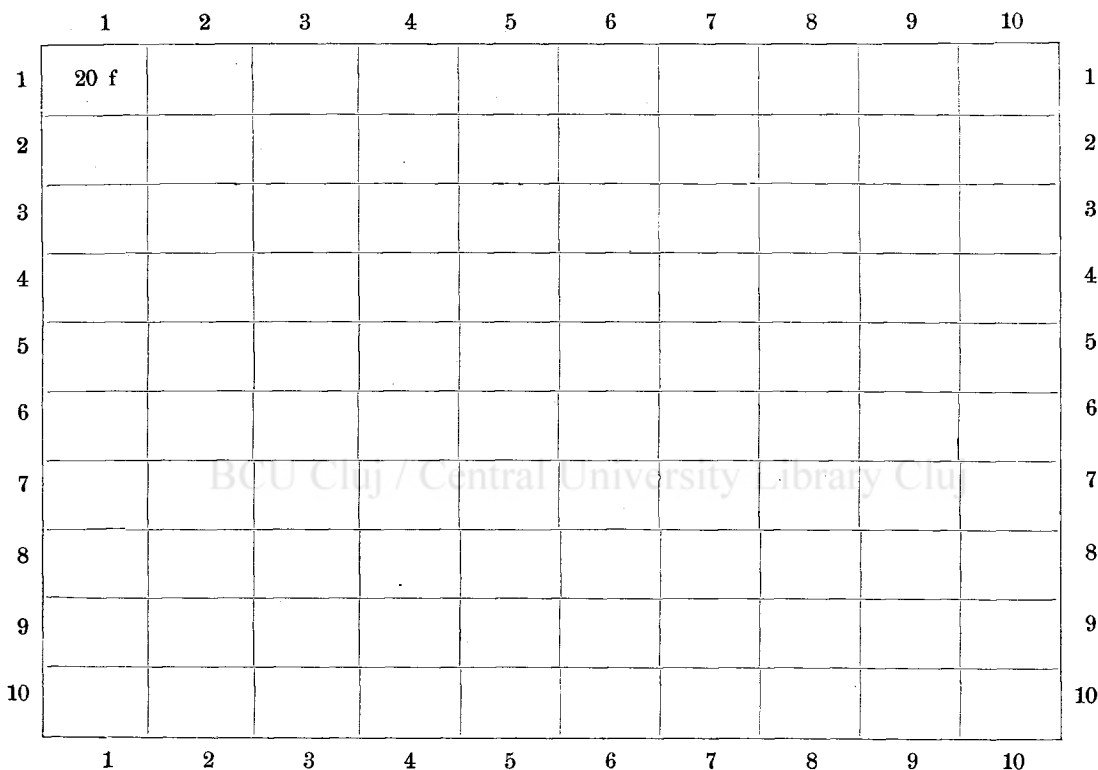
Biletele de Stat à fl. 50, cu intențiune deterio-rate, nu se primesc drept plată la casierile de Stat și la celelalte oficii, ci sunt a se trimite direct la

ministrul de finanțe c. r. din Viena spre schimbare pre lângă bonificarea speselor cu 20 f de piesă.

Biletele din cari s'au tăiat fășii, sau sunt com-puse din două sau mai multe fășii, se vor taxa la fel (fie fășiile în lung sau lat) cu cel puțin 5 K de piesă.

Bancnotele de 10 fl. (sau de 20 K, cari au aceeași mărime):

Fig. II.

Bancnotele de fl. 10, emis. din 3 Ianuarie 1881 datate din 1 Maiu 1880.

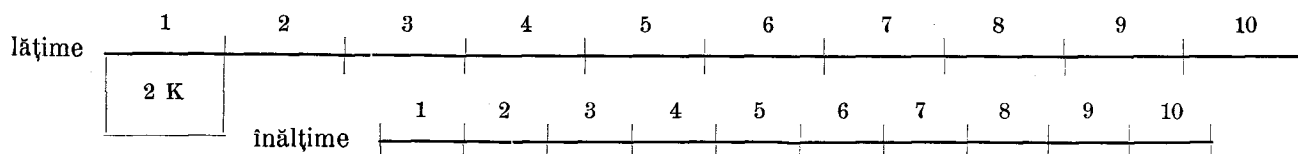
Dimensiunea biletului: 132 mm. lățime, 90 mm. înălțime.

Impărțirea în 100 pătrate, prin urmare pentru fiecare pătrat sunt de bonificat 20 f, cu observarea că: cassele sucursalelor nu sunt în drept a rescumpăra bancnote cu un manco mai mare de 10 pătrate (sau două coroane); iar cele cu manco mai mare se vor

trimite Direcțiunei Băncii austro-ungare prin mijlocirea sucursalelor, contra unei recipise.

Bancnotele intenționat deteriorate prin scrisoare sau stampigliare, se vor schimba pe lângă o bonifi-care de 10 f per piesă. Biletele din cari s'au tăiat fășii, sau cari sunt compuse din una sau mai multe fășii, se vor taxa astfel, că pentru fiecare pătrat al re-țelei, neacoperit pe deplin prin bilet, se bonifică 20 f, prin urmare în total cel puțin 2 K.

Bancnotele de fl. 100 v. a.

Emisiune din 31 Octombrie 1881, data 1 Maiu 1880.

Dimensiunea biletului: 153 mm. lățime, 107 mm. înălțime.

Impărțirea în 100 pătrate, prin urmare bonifi-carea pentru manco unui pătrat este de 2 K, pe lângă observarea, că cassele auxiliare pot rescumpăra banc-note cu un manco maximal de 4 K, adică două pă-

trate, până când biletele cu un manco mai mare se vor trimite din partea sucursalelor la direcțiunea Băncii austro-ung., dându-se prezentătorului un bon. Pentru biletele intenționat mângiute prin scrisoare sau prin stampigliare, se bonifică 20 f per piesă.

Biletele din cari s'au tăiat fășii, sau cari sunt compuse din două sau mai multe fășii, se vor taxa astfel că pentru fie-care pătrat al rețelei, neacoperit pe deplin prin bancnotă, se bonifică băncii 2 K; iar în total cel puțin suma de 20 coroane.

Bancnotele de 1000 fl. v. a.

lățime											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
20 K											
	înălțime	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Emisiunea din 1 Septembrie 1882 cu data de 1 Maiu 1880.

Dimensiunea biletului: 180 mm. lățime, 126 mm. înălțime.

Impărțirea în 100 pătrate, prin urmare pentru un pătrat se bonifică băncii 20 K, dar cassele auxiliare nu sunt îndreptățite a rescumpăra bilete cu un manco mai mare de 20 K per piesă, prin urmare cu o lipsă mai mare de un pătrat. Cele cu o lipsă mai mare sunt de a se trimite prin intermedierea sucursalelor, la direcțiunea Băncii austro-ung., primind prezentătorul un bon.

Pentru biletele intenționat mângiute prin scrisoare sau stampigliare, se bonifică băncii titulo spese 40 f per piesă. Biletele din cari s'au tăiat fășii, sau cari sunt compuse din două sau mai multe piese, se vor taxa astfel, că pentru fiecare pătrat al rețelei, neacoperit pe deplin prin bancnotă, se bonifică băncii de emisiune suma de 20 K, prin urmare în total cel puțin suma de 200 coroane.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 28 Martie 1901.

⊙ Tendința de hausse dela bursa din Berlin s'a mai calmat în zilele ultime, reducându-se încâtva cursurile din cauza realizărilor mari, produse prin nivelul urcat al notărilor. O mică indispozițiune a produs ținuta mai slabă a bursei din New-York, în urma temerii, că târgul monetar internațional va deveni mai dificil. Un efect nefavorabil asupra târgului monetar au avut și desbaterile din casa de jos a Engliterei, prevădându-se o durată lungă a războiului din Africa sudică. Tîrgul monetar german a suferit reduceri mai mari de curs în urma realizărilor de speculă, însă în zilele ultime s'a mai recules, cu excepțiunea valorilor din Dortmund. Certificatele transwaalice, valorile căilor ferate de stat, precum și lombardele, s'au plătit mai scump, din cauza cumpărărilor în massă pe contul Vienei. Discontul privat în Berlin notează $3\frac{7}{8}\%$; cu facilitățe se pot procura bani cu $4\frac{1}{4}\%$, iar valuta per ultimo este căutată cu $5-5\frac{1}{4}\%$.

Bursa din Paris are o tendință fermă.

Ținuta mai slabă a bursei din New-York în urma temerii de scumpire a banilor, a produs o urcare a discontului privat din London, și din acest motiv speculațiunea s'a decis la realizări.

Tendința bursei din Viena este fermă; de asemenea și la bursa din Budapesta.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Albina*“ institut de credit și de economii în Sibiu, și-a ținut a XXVIII adunare generală Sâmbătă la 23 Martie a. c. sub presiul presidentului consiliului de direcțiune d-l *Iosif Sterca Șuluțiu*, care constatând că în conformitate cu § 24 din statute s'au depus la cassa institutului 2539 acțiuni, că sunt prezenți 52 acționari, reprezentând 2020 acțiuni cu 385 voturi, că în sensul § 26 din statute adunarea generală este capace a aduce concluse valide, declară adunarea generală deschisă, numind conform § 25 din statute notar pe d-l *Dr. Nic. Vecerdea*, iar scrutători ai alegerii și verificători ai procesului verbal pe d-nii *Iuliu Bardossy* și *Dr. Elie Cristea*.

Procedându-se la pertractarea obiectelor puse la ordinea zilei: se dă cetire raportului anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghiare, iar bilanțul și contul profit și pierdere, se consideră de cetit. Ambele rapoarte se iau spre știință, se aprobă bilanțul anului 1900 și se dă absolutoriu atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiare.

Profitul net de K 252.661.— se distribue conform propunerii direcțiunii cum urmează: Dividendă și supradividendă K 168.000.—. 18% tantiemă statutară membrilor direcțiunii, comitetului de supraveghiare și funcționarilor institutului K 34.679.—. Remunerațiune funcționarilor fără drept de tantiemă și servitorilor K 1840.—. Pentru scopuri de binefacere K 13.000.—. Fondului de pensiuni al funcționarilor K 15.142.—. Fondului special de rezervă K 20.000.—. În consecuență dividendă anului 1900 se fixează cu K 28.— de cupon, plătit imediat după adunarea generală.

Suma de K 13.000.—, destinată spre scopuri de binefacere, se decide a se împărți, în conformitate cu propunerea direcțiunii astfel: Pentru masa studenților K 6000.—. Asociațiunei pentru trebuințele școlii civile de fete K 2000.—. Școlii reuniuni femeilor române din Sibiu K 600.—. Internatului reuniuni femeilor române din Brașov K 400.—. Asociațiunei pentru sprijinirea sodalilor etc. din Brașov K 400.—. Societății academice „România Jună“ K 200.—. Societății „Petru Maior“, Budapesta K 200.—. Alumnului din Timișoara K 200.—. Fundațiunei „N. Zsiga“ Beiuș K 200.—. Internatului gr.-or. din Beiuș K 200.—.

Fondului studenților morboși dela gimnasiul din Brașov K 200.—. Fondului studenților miseri dela gimnasiul din Blaj K 200.—. Fondului studenților dela gimnasiului din Brad K 200.—. Reuniunii române de muzică din Sibiu K 200.—. Reuniunii române de muzică din Brașov K 200.—. Reuniunii de agricultură din Sibiu K 200.—. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiu K 200.—. Reuniunii igienice a comitatului Sibiu K 100.—. Gremiului comercial din Sibiu pentru cursul de contabilitate K 100.—. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov K 100.—. La dispozițiunea direcțiunii K 900.—.

După fixarea prețului marcelor de prezență pe 1901 cu prețul de până acum, de K 10.—, se pune la ordinea zilei: „alegerea a doi membri în consiliul de direcțiune, în locul d-lor *Alexandru Lebu* și *Petru Nemeș*, al căror mandat a expirat“. Votarea secretă prin ședule a dat următorul rezultat: din 364 voturi date au intrunit: d-nii *Alexandru Lebu* 364 voturi, *Petru Nemeș* 347 voturi, *Dr. Ilie Beu* 10 voturi și *Iuliu Bardossy* 7 voturi, după care presidentul enunță de realeși pe 6 ani pe d-nii *Alexandru Lebu* și *Petru Nemeș*.

A urmat la ordinea zilei: alegerea unui membru în consiliul de direcțiune cu mandat pe 2 ani în locul d-lui *Dr. Nic. Vecerdea*, repășit. Resultatul votării secrete prin ședule a fost, că din 371 voturi date au intrunit d-nii: *Ilie Trăilă* 355 voturi, *Rubin Patița* 2 voturi și *Dr. Elie Cristea* 1 vot; 12 voturi albe; în consecuență d-l *Ilie Trăilă*, avocat și director de bancă în Oravița, a fost declarat din partea presidentului de ales pe 2 ani.

Exhaustată fiind ordinea de zi, după acestea presidentul a ridicat ședința.

*

„*Iulia*“ institut de credit și economii, societ. pe acțiuni în Alba-Iulia, și-a ținut adunarea generală la 27 Martie 1901, sub presiul d-lui *Nicolau Florescu*, fiind notar d-l *Teodosiu Lobonțiu*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Ioachim Totoian* și *Valeriu Velican*. Prezenți au fost 19 acționari, reprezentând 504 acțiuni cu 504 voturi.

Impărțirea profitului net de K 29,146.86 s'a făcut cum urmează: Dividendă și supradividendă K 10,000.—. Fondului de rezervă K 8707.34. Scopuri filantropice-culturale K 241.46. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 4346.43. Tantieme directorului executiv K 965.87. Tantieme amployaților K 965.87. Fondului de pensiune K 2067.34. Fondului special de rezervă K 1807.34. Remunerațiune servitorului K 45.21.

Suma de K 241.46 destinată pentru scopuri filantropice se folosese pentru crearea unui fond spre scopul înființării unui conviciet pentru copii săraci români. Dividenda fixată cu 10% = K 10 de cupon, se plătesce 8 zile după adunarea generală, adecă cu începere dela 4 April 1901.

În direcțiune au fost aleși d-nii: *Dr. Vasile Hossu*, canonic, Blaj, *Teodosiu Lobonțiu*, A.-Iulia și *Artimon Blașian*, Obregea, iar în comitetul de supraveghiere d-l *Constantin de Colbazi*.

*

„*Kissodana*“ institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Kissoda, și-a ținut adunarea generală la 17 Martie 1901 sub presiul d-lui *Paul Ivi*, fiind notar d-l *Petru Moldovanu*, iar verificători ai procesului verbal d-nii: *Emilian Micu* și *Lazar Cărbunariu*. Prezenți au fost 28 acționari, reprezentând 203 acțiuni cu 100 voturi.

Impărțirea profitului net de K 4044.54 s'a făcut astfel: Dividendă și supradividendă K 2820.—. Fon-

dului de rezervă K 244.90. Scopuri filantropice-culturale K 40.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 76.89. Tantieme funcționarilor K 33.99. Tantieme directorului executiv K 27.91. Contribuțiune restantă K 700.—. Transpus în contul anului 1901 K 100.85.

Suma de K 40.—, votată spre scopuri filantropice culturale s'a lăsat la dispozițiunea direcțiunii. Dividenda fixată cu 6% = K 6.— de cupon se plătesce cu începere dela 1 August 1901.

*

„*Mielul*“ cassă de împrumut și păstrare în Poiana, și-a ținut adunarea generală la 3 Martie 1901 sub presiul d-lui *Nicolae Dobrota*, fiind notar d-l *Ilie Georgescu*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Adam Micu* și *Dumitru Opresan*. Prezenți au fost 41 acționari, reprezentând 290 acțiuni cu 234 voturi.

Impărțirea profitului net de K 7286.55 s'a făcut astfel: Dividendă și supradividendă K 4000.—. Fondului de rezervă K 1801.16. Scopuri filantropice-culturale K 100.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 478.64. Tantieme funcționarilor K 95.74. Pentru organul economic K 18.10. Pentru fondul de zidire K 692.91. Remunerațiune funcționarului *Nicolae Branga* K 100.—. Impărțirea sumei destinate spre scopuri filantropice culturale s'a lăsat la dispozițiunea direcțiunii. Dividenda fixată cu 8% = K 8.— de cupon se plătesce îndată după adunarea generală. În direcțiune s'au reales d-nii: *Ioan Vlad* și *Ioan Prodan*, iar în comitetul de supraveghiere d-nii: *George Ghișe*, *Ioan Vlad* jun. și *Ioan N. Opresan* ca membrii ordinari, iar d-nii *Ilie Opresan* și *Dumitru Bosdog*, ca membri suplenți.

*

„*Ulpiana*“ institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Grădisce, și-a convocat adunarea generală XI pe 30 Martie a. c., când va fi a se alege întreg comitetul de supraveghiere și a se statori salariile și prețul marcelor de prezență pe 1901.

Bilanțul pe 1900, în comparațiune cu bilanțul anului precedent, arată puține schimbări: unicul ram de afaceri, Escomptul, în care sunt cuprinse și cambiile cu acoperire ipotecară, s'a redus dela K 103,731 — la K 102,337.—; Efectele s'au sporit dela K 864.20 la K 996.20 și s'au acuirat Realități în valoare de K 754.56. Totalul activelor de K 109,634.85, este mai mare decât în 1899 cu 852.77.

Dintre pasive s'au sporit: Capitalul social, prin solviri în contul acțiunilor din a II emisiune, cu K 6725.50 (starea K 36,725.50); Depozitele spre fructificare dela K 28,755.86 la K 29,044.51; Fondul de rezervă cu K 2100.— (starea K 8100.—); Reescomptul din contră s'a redus cu K 7271.— (starea K 28,379.—) Profitul net de K 4809.84 este mai mic decât în 1899 cu K 1270.78, iar venitul brut mai mic cu K 1012.39 (starea K 14,482.59). Cu privire la distribuirea profitului net de K 4809.84, direcțiunea — conform datinei (?), cum se dice în raport, — face următoarea propunere: 10% dividendă K 3000.—, fondului de rezervă K 1175.04, remunerațiune direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor K 584.80, și pentru scopuri de binefacere K 50.—.

*

Adunări generale au convocat următoarele bănci românești, și anume pe

31 Martie: „*Ardeleana*“ în Orăștie, la oarele 10 a. m.

3 April: „*Bistrițana*“ în Bistrița, la oarele 9 a. m.

17 April: „*Furnica*“ în Făgăraș, la oarele 10 a. m.

19 April: „*Oteana*“ în Viștea-inferioară, la oarele 2 p. m.

